၁။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စတွေကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ လုပ်ဆောင်ရမယ့် တာဝန်တွေ၊ ကိစ္စရပ်တွေကို စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ အခန်း(၁၄) ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း အခန်းမှာ ပုဒ်မ ၁၅၁ မှ ပုဒ်မ ၁၅၇ အထိ ပုဒ်မ (၇)ခုနဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီပုဒ်မတွေကို ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ် အကြောင်းအရာအလိုက် ပြန်လည် စုစည်း ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

(၁)ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းစိစစ်တင်ပြခြင်း

တစ်နှစ်တာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က မြို့နယ်အဆင့်မှာ စီမံကိန်းနဲ့ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ ရသုံးမုန်းခြေငွေစာရင်းပြုစုခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက်ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးတာ၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ၊ ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ ဦးစားပေး လျာထားချက်များပြုစုတာတွေ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ထိုသို့မြို့နယ်အဆင့်မှာ အဆင့်ဆင့် ပြုစုပြီး မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ သဘောထားမှတ်ချက်နဲ့အတူ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိက တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တင်ပြလာတဲ့ မြို့နယ်နဲ့ မြို့တွေရဲ့ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို စိစစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက အစိုးရအဖွဲ့ထံ ဆက်လက်တင်ပြရမှာ [၁၅၂။(က)]

(တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့က နှစ်စဉ် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲတဲ့အခါ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ တပ်ရိုက်တဲ့ ဒဏ်ကြေးငွေရဲ့ ၅၀%ကို သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအတွက် လျာထားရေးဆွဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၇။])

(၂)ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲခြင်း

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီးရဲ့ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့အညီသာ ကောက်ခံသုံးစွဲခွင့် ရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၁။]

ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲရာမှာ အဓိကအပြောင်းအလဲတစ်ခုရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ တွေမှာ အခြေခံအားဖြင့် မိမိမြို့နယ်အတွင်း ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုအပေါ် အခြေခံပြီး အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ မတိုင်မီက (၂၀၀၈အခြေခံဥပဒေမကျင့်သုံးမီက) စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေမှာ မိမိဝင်ငွေရရှိမှုအပေါ် မှ တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် စည်ပင်သာယာရေး သက်ဆိုင်ရာဘဏ်ငွေစာရင်းမှာ ဝင်ငွေရရှိတဲ့အပေါ် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဘဏ်စာရင်းတွင် ဝင်ငွေမရှိသေးရင် ရရှိတဲ့ အထိ စောင့်ဆိုင်းပြီးမှ အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲမှု စနစ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့အညီသာ ကောက်ခံသုံးစွဲခွင့် ရှိတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်နှစ်အတွင်း မိမိမြို့နယ်က ရရှိမယ့်အခွန်ပမာဏကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားရပြီး ထိုဝင်ငွေနဲ့ ချိန်ဆကာ အသုံးစရိတ်ကို တွက်ချက်ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုတွက်ချက်ထားတဲ့ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေစာရင်းကို တင်ပြအတည်ပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဝင်ငွေသည် ဘဏ်စာရင်းတစ်ခုနဲ့ သီးခြားသွားပြီး အသုံးစာရိတ်အတွက် အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေအတိုင်း သီးခြားဘဏ်စာရင်းမှ ထုတ်ယူအသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ အားသာချက်အနေနဲ့ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဝင်ငွေလျော့နည်း သွားတာ၊ ဝင်ငွေရရှိမှု နှောင့်နှေးရတာတွေ ရှိပေမဲ့ အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေအတိုင်းအသုံးပြုနိုင်ပြီး ယခင်လို ဝင်ငွေတွေ ဘဏ်စာရင်းမှာ ရှိနေမှသုံးရတာမဟုတ်တော့ဘဲ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အားနည်းချက်မှာ ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်ခုအတွက် ဝင်ငွေမှာ ခန့်မှန်းထားတာထက်ပိုရခဲ့ရင် ရင်းငွေသည် သီးခြားဘဏ်စာရင်းမှ သွားတာဖြစ်တဲ့အတွက် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က တိုက်ရိုက်အသုံးပြုလို့မရဘဲ အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းအတိုင်းသာ အသုံးပြုရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၃)လစဉ်ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းအစီရင်ခံတင်ပြခြင်း

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ အတည်ပြုပြီး နှစ်စဉ်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် လစဉ်ငွေစာရင်း ရှင်းတမ်းအား စိစစ်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှတစ်ဆင့် အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၂။(၁)]

(၄)စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း

နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကုန်ဆုံးပြီး ရက်ပေါင်း(၉၀)အတွင်း ဘဏ္ဍာရေးနှစ် စာရင်းစစ်ဆေးရေး လုပ်ငန်းတွေရဲ့ အခြေအနေကို တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၂။(ခ)]

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ငွေစာရင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်နဲ့ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ပြီး မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိကို ငွေစာရင်းတွေ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း၊စစ်ဆေးစေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိက သတ်မှတ်ထားတဲ့ ငွေစာရင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့အညီ ငွေစာရင်းပြုစုထားရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိ တာဝန်ခံထိန်းသိမ်းထားတဲ့ စာရင်းတွေကို တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ် တာဝန်ပေးအပ်သူရဲ့ စစ်ဆေးခြင်း ခံယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၅)ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း

အရအသုံးငွေစာရင်းရှင်းတမ်းတွေနဲ့ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွေကို ခြောက်လတစ်ကြိမ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅။(က)(၃၈)]

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရရင် စည်ပင်သာယာရေးရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်မှာ သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း ဝင်ငွေရရှိမှုတွေအပေါ် မူတည်လျက်ရှိပြီး အောက်ခြေက စပြီး ရသုံးမှန်းခြေရေးဆွဲတဲ့ စနစ်ကို အသုံးပြုထားကာ တာဝန်ခံမှု နဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ အညီ ဆောင်ရွက်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက အနီးကပ်ကြီးကြပ်တာ၊ စာရင်းစစ်ဆေးမှုနဲ့ တာဝန်ခံမှုရှိစေတာ စတဲ့နည်းတွေနဲ့အတူ ပြည်သူလူထုကလည်း ပါဝင်ထိန်းကျောင်းကာ စည်းစနစ်ကျတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ကြီး ဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။